

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **E. D.**, zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2023, č. j. OAM-659/ZA-ZA11-K01-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2024, č. j. 13 Az 1/2024-21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1]Žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 11. 2023, č. j. OAM-659/ZA-ZA11-K01-2023, rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobci dle § 12, § 113, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2]Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji rozsudkem ze dne 30. 5. 2024, č. j. 13 Az 1/2024-21, zamítl jako nedůvodnou.

[3]Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, přičemž v jejím doplnění učiněném v měsíční lhůtě stanovené ve výzvě soudu navrhl zrušení rozsudku a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení. Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí.

[4]Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zastoupen advokátem.

[5]Kasační stížnost byla podána ve věci, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a proto se musel Nejvyšší správní soud dále zabývat otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[6]O přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve světle odstavce 52 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS).

[7]Městský soud nepřisvědčil námitce stěžovatele ohledně nedostatečného vypořádání tvrzení o nedostatku důvěry v kazašskou policii. Stěžovatel si ve vlasti vzal úvěr, který nesplácel, a proto byl věřitelem unesen a zbit. K tomu městský soud odkázal na judikaturu správních soudů, podle níž nelze považovat vyhrožování ze strany soukromých osob za pronásledování, jestliže politický systém dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů. Z Informace OAMP ze dne 19. 10. 2023 - Kazachstán - Policie, struktura, kapacity, běžná kriminalita, ochranné mechanismy, která je součástí správního spisu, vyplývá, že kazašská policie při řešení běžné kriminality funguje standardně a poskytuje ochranu obětem těchto trestných činů. Vydírání je přitom vyšetřováno bez větších obtíží. Vzhledem k tomu, že stěžovatel pochází z většího města, nejsou důvodné větší obavy ohledně personálního obsazení policejních orgánů či přístupu k uzbecké národnostní menšině, jíž je stěžovatel příslušníkem. Stěžovatel nesdělil žalovanému žádnou konkrétní negativní zkušenost s kazašskou policií ani nepopsal nedostatky v jejím fungování. Žalovaný tak správně vycházel ze zmíněné zprávy o zemi původu, přičemž neshledal důvod, proč by neměla policie v případě stěžovatele jednat. S tímto závěrem se městský soud ztotožnil a uvedl, že se stěžovatel nepokusil obrátit na policii, ačkoli by mu byla schopna poskytnout ochranu, nelze tedy uzavřít, že vnitrostátní ochrana v domovském státu selhala. Městský soud rovněž potvrdil závěr žalovaného o existenci inspekčního orgánu, neboť z Informace OAMP vyplývá, že je možné se anonymně obrátit na prokurátora, na vyšší instanci policie či odbor vnitřní bezpečnosti policie. Z tvrzení stěžovatele ani ze zprávy o zemi původu neplyne, že by se měl policejní orgán mstít stěžovateli, pokud by namítal jeho nečinnost.

[8]Městský soud neshledal, že by stěžovatel splnil podmínky pro udělení doplňkové ochrany, neboť mu ve vlasti nehrozí nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího

pokračování

zacházení a trestání. Stěžovatel ostatně při výslechu na policii v řízení o správním vyhoštění uvedl, že vycestuje dobrovolně a nic mu tam nehrozí. V Kazachstánu rovněž neprobíhá ozbrojený konflikt, a proto není stěžovatelovo vycestování v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Závěry žalovaného jsou řádně odůvodněny a mají oporu ve spisu. Městský soud nesouhlasí s tvrzením stěžovatele, že žalovaný dostatečně neposoudil možnost udělení humanitárního azylu. Žalovaný se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatele, přičemž vyhodnotil, že je dospělý, plně svéprávný, v produktivním věku, zdravý a schopný zajistit si prostředky na své životní potřeby prací. K tomu městský soud s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uzavřel, že ekonomická situace stěžovatele nemá původ v okolnostech relevantních z pohledu standardních azylových důvodů, nýbrž byla způsobena tím, že se stěžovatel zadlužil, načež po sporu s věřitelem vycestoval z vlasti. Stěžovatel tudíž neměl v domovském státě problémy se státními orgány a jeho ekonomické potíže nejsou výsledkem pronásledování kvůli politickému přesvědčení, rase, národnosti či náboženství. Žalovaný při posouzení žádosti nevybočil ze zákonných mezí, řádným procesním postupem zjišťoval konkrétní okolnosti a jeho závěry jsou v souladu s pravidly logického myšlení. Závěry žalovaného jsou v souladu s obsahem správního spisu a jeho rozhodnutí je plně přezkoumatelné.

[9] Stěžovatel se však nadále domnívá, že splňuje podmínky § 14 zákona o azylu s ohledem na neutěšenou rodinnou situaci. Do České republiky přicestoval z důvodu potřeby výdělku, aby zabezpečil životní náklady rodiny žijící v domovském státě. Napadený rozsudek je založen na nesprávném posouzení právní otázky a jeho závěry nemají oporu ve správním spisu, a proto je odůvodnění napadeného rozsudku zmatečné. Stěžovatel vyjádřil ve správním řízení nejen obavu z jednání jeho věřitelů, ale také z nečinnosti zkorumpovaného policejního orgánu, přičemž se městský soud nezabýval postavením policejního orgánu v domovském státě ani (ne)existencí inspekčního orgánu. Stěžovatel by přitom těžko hledal ochranu u policejního orgánu. Obavy stěžovatele městský soud odmítl toliko pro jejich soukromoprávní základ. Městský soud rovněž nesprávně vypořádal argumentaci stěžovatele ohledně možnosti udělení humanitárního azylu, když uvedl toliko, že ekonomická situace není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, aniž by se zabýval tím, zda je stěžovatel schopen zajistit pro sebe v domovském státě zdroj obživy. Za tímto účelem měla být posouzena ekonomická situace domovského státu.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelova tvrzení jsou nepodložená. Stěžovatel nepopsal konkrétním způsobem, v čem spatřuje nesprávnost napadeného rozsudku, a nepředložil vlastní alternativu, jak měl městský soud rozhodnout. Kasační námitky již byly městským soudem vypořádány, a proto žalovaný odkazuje na napadený rozsudek a na své rozhodnutí.

[11] Nelze přisvědčit námitce stěžovatele, že se městský soud nezabýval postavením policejního orgánu v zemi původu a možností obrany proti jeho nečinnosti, neboť ten se uvedenou otázkou podrobně zabíral v odstavcích 16 až 19 napadeného rozsudku, přičemž je zcela zřejmé, o jaké úvahy se jeho závěry opírají. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že pouhý nesouhlas stěžovatele s odůvodněním a závěry napadeného rozsudku nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013-30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010-163).

Nepřezkoumatelnost není ani projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). V tomto ohledu je tedy napadený rozsudek přezkoumatelný.

[12] Úkolem stěžovatele proto bylo konkrétní argumentací zpochybnit závěry městského soudu ve vztahu k obavě z nečinnosti policejního orgánu. V tomto směru však stěžovatel jen zopakoval svoji žalobní argumentaci, aniž by brojil proti způsobu, jakým se s ní městský soud vypořádal. Kasační stížnost je však oprávněným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu a důvody, které v ní lze s úspěchem uplatnit, se musí vztahovat právě k tomuto rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2004, č. j. 3 Azs 43/2003-48, anebo ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47). V minulosti Nejvyšší správní soud též dovodil, že *„aby vůbec byla kasační stížnost způsobilá k projednání, musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí krajského soudu, proti němuž byla podána, a nikoli nějaký jiný akt (byť třeba i věcně související nebo předcházející napadenému rozhodnutí krajského soudu.“* (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS.). Kasační stížností nelze argumentačně mířit zprostředkovaně i do rozhodnutí správních orgánů napadených žalobou, nýbrž jen do rozhodnutí krajského soudu (srov. shora citované usnesení zdejšího soudu č. j. 10 As 181/2019-63). Pouhý blíže neodůvodněný nesouhlas se závěry krajského soudu tak nesplňuje esenciální požadavky kladené na formulaci kasačních námitek. Ve světle těchto úvah lze uzavřít, že uvedenou námitku nemůže Nejvyšší správní soud v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. věcně vypořádat.

[13] Stěžovatel dále namítl, že je odůvodnění napadeného rozsudku zmatečné, neboť jeho závěry nemají oporu ve správním spisu, resp. že nesprávně posoudil předloženou právní otázku. K výkladu pojmu „zmatečnost“ existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu. Uvést lze např. rozsudek ze dne 30. 4. 2008, č. j. 1 As 29/2008-50, v němž se uvádí, že *„pod tento pojem totiž v řízení podle soudního řádu správního spadají jen vady taxativně vypočtené v zákoně - tedy případy, kdy chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce. Z citované judikatury je evidentní, že výše namítané vady nemohou způsobit zmatečnost napadeného rozsudku.*

[14] K námitce stěžovatele, že městský soud vyhodnotil nesprávně otázku možnosti udělení mezinárodní ochrany podle § 14 azylového zákona s ohledem na jeho neutěšenou ekonomickou situaci, lze bez dalšího vycházet z judikatorních závěrů Nejvyššího správního soudu (na které ostatně odkázal i městský soud), podle nichž *„[o]becně lze za určitých okolností udělení azylu z humanitárních důvodů připustit i tehdy, uvádí-li žadatel potíže ekonomického charakteru. Vždy ale musí jít v tomto ohledu (např. co do míry postižení, délky jeho trvání atd.) o extrémní případ, který navíc má svůj původ v okolnostech relevantních z pohledu ostatních, standardních azylových důvodů. To znamená, že špatná ekonomická situace žadatele je následkem nebo průvodním jevem pronásledování státními orgány v zemi původu pro jeho politické přesvědčení, rasu, národnost, náboženství a podobně.“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60). Vzhledem k tomu, že stěžovatel

pokračování

netvrdil původ svých ekonomických obtíží ve výše nastíněných okolnostech, nýbrž (jak sám uvedl) plynuly ze soukromoprávního vztahu, nebylo namístě udělení azylu z humanitárních důvodů. V tomto kontextu nelze přisvědčit ani tvrzení stěžovatele, že se měl městský soud obecně zabývat ekonomickou situací v domovském státě stěžovatele s ohledem na možnost zajistit si obživu.

[15] Závěry městského soudu se zakládají na podkladech ve správním spisu; vycházel zejména z Informace OAMP ze dne 19. 10. 2023 - Kazachstán - Policie, struktura, kapacity, běžná kriminalita, ochranné mechanismy, a z výpovědi stěžovatele, který uvedl toliko, že do České republiky přicestoval z důvodu, že byl v domovském státě pronásledován svými věřiteli. Na policejní orgány se neobrátil z obavy, že by mu údajně nebyly schopny poskytnout ochranu, avšak neuvedl konkrétní nedostatky v organizaci a činnosti policejního orgánu, předložil pouze blíže neodůvodněnou obavu z jeho nečinnosti. Z uvedené Informace OAMP přitom vyplývá, že policejní orgány poskytují ochranu proti běžné kriminalitě včetně vydírání a že existují mechanismy obrany proti nečinnosti policejního orgánu. Za těchto okolností nelze přisvědčit stěžovateli, že závěry městského soudu nekorespondují s obsahem spisu.

[16] S ohledem na shora uvedené skutečnosti je možné konstatovat, že městský soud rozhodl zcela v souladu s právními předpisy a ustálenou judikaturou správních soudů, přičemž se nedopustil ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu. Ten proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. zmíněné usnesení rozšířeného senátu sp. zn. 8 As 287/2020, část III. 4.). Stěžovatel v tomto řízení úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu svých nákladů. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že procesně úspěšnému žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Proto Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 18. září 2024

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu